

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

ÁZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Romániai állapotok.

Bukarest, 1878. márcz. 15.

A közhangulat naponta elkeseredettebb lesz Oroszország ellen a san-stefanoi békekötésért, melyből Románia nem csak kihasznált, de a békekötő két hatalom Bessarabia átengedése felett szépen meg is egyezett.

A dolog lassanként oda fejlődik, hogy Románia kéretlen és keresetlen az osztrák-magyar monarchia védelmére lesz utasítva, ha a szláv tengerben nem akar elenyészni. Minő más itt a hangulat ahoz képest, mint midőn a székel vállalkozók Szilisztriánál kezét akarták volt fogni a törökökkel! És e hangulat még fokozódni fog, ha Bessarabia követelésével az orosz fel nem hagyand. Akkor, mint halálos ellenséget, úgy fogadtak volna itt minden fegyveres magyar embert, míg most, ha a berlini congressus ki nem egyenlíti a viszályt, mint szabadító fog az osztrák-magyar hadsereg üdvözlöttni. Gr. Andrássy előrelátása itt fényesen fog ünnepeltetni. Egy kis kostonló irók ide a hangulat ismertetése érdekében: „Románia — írja Boerescu lapja — mely részt vett a keleti háborúban; Románia, mely erős segítséget nyújtott az orosz hadseregnek; mely tizezerrel több hű fiát áldozta fel a legválságos pillanatban az északi hatalomért, mely száz milliót költött a Dunán túl folytatott véres hadjáratban; Románia egyetlen képviselővel sem birta békekötésénél, a mint nem volt elfogadva a fegyverszünet megkötésénél is. Ez a tapasztalás, ez az igaztalanság, melynek a történelemben párja nincsen, a Bretiano-Cogalniceano kormány által lön fentartva számunkra, mely a legválságosabb pillanatokban a pártérdekeket a közérdek fölébe tolt. Ime a hasard politika szomorú következménye, melyet a radikál kormány a keleti kérdésben követett, minden bölcs tanács dacára, melyet neki a mérsékelt szabadelvű párt és a conservatív párt minden időben adogatott. Ugyan mit várhatunk tehát egy ilyen kormánytól? Valjon nem vagyunk-e feljogosítva hazánk jövője felett aggódni, mely a mostani kormányzók kegyelméből maholnap valószínűleg fel fog darabolatni? Valjon ki képviseli ma hazánk külgyeit? Olyan férfiu, a ki egykor megesküdött, hogy inkább üsse meg előbb az istenykűt, mintsem valaha a haza közszabadságát érintené, s a ki pár nap mulva szuronyokkal üzte szét az országos képviselőket az országházából; olyan ember, a ki miniszter levén, úszik az adósságban és mint ilyen, módot talált egyezkedni az állammal

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az ödenweileri kastély.

Elbeszélés.

Irta:

Sand György.

VI.

A hercegnő.

(Folytatás.)

Készültem elhagyni Bécsot, s bucsulátogatást tettem a hercegnőnél azon reményben, hogy talán tud valamit mondani nekem Celioról.

Ez az egész kaland rozslu ütött ki reám nézve. Azon perczben, midőn bizalom és becsülés következtében meg akartam nyitni szivemet a szerelemnek, kétkedés szállt meg ismét, s az elkeseredés és guny mérges hullánkja szurását éreztem lelkemben, nem tudtam dolgozni, szórakozást kerestem s nem birtam fellelni sehol. Még sértőbben bántam társalgás közben a hercegnővel, mint Celio tette volna helyemben. Ez még inkább felkeltő szenvedélyt irányomban, szinte mondhatnám ellenem. De olyanok a kaczer nők.

A rozslu titkolt nyugtalanság, melylyel Celio felől tudakozdítam tőle, azon hitre vezették őt, hogy féltékeny vagyok az ifju művészre, és belé még most is szerelmes. Ekküvel erősíté, hogy amaz első fellépési szerencsétlen est óta nem tudja mi történt vele, hanem mivel még mindig szerelmesnek vélt magába, s látta, hogy mily makacsul tiltakozom ellene, isten tudja minő erős

törvényellenesen, mint annak haszonbérloje; pénz embere — un om de bani — a mint őt Gyika Döme a senatusban minősítette; a despotismus embere, a ki a haza létkérdéseit a törvényhozó hatalom nélkül akarta megoldani, bevégzett tényeket mutatván be, oly férfiu, kit ép azok, a kik ma támogatják, egykor ragályos betegséggnek neveztek, mely megmérgezi mindenütt a levegőt, a hol csak megjelen, olyan ember, kit régen elhagytak már leghívebb támogatói is.

Azonban még ezeken felül is van elég ok, a mi Cogalniceanó hírnevét elhomályosítja. Ugy látszik, hogy Cogalniceanó ur Bessarabia átengedését hazánkra nézve szerencsétlenségnek épen nem tartja s nem tűnik ki, mintha az átengedéssel ellennézetet táplálna. A senatusban Bessarabia ügye indokolásával megbízott testület előtt aggasztó jelenségek merültek fel hazánk sorsára nézve.

Cogalniceanó ur megjelent a bizottságban és statistikai adatokat mutatott be Bessarabia ügye is bizonyosan szóba fog jóni? Hát Bretiano ur, ki a hazafiságból az övével parádét csinál, eltűrendi-e, hogy e haza az ő külgyei collegája által kompromittáltassék? Miniszter urak! vigyázzatok jól, a tüzzel ne játszdjátok! Ne üzzetek játékokat e szerencsétlen román néppel, melynek jogaiért, a mint mondjátok, mindig küzdöttek. A senatusban nyert néhány szavazat nem képes nektek erkölcsi támogatást adni e mostani súlyos események között úgy küzdeni, hogy kebletekben megtartsatok egy üzet és pénz embert. Ha Bessarabia elvész, vele elvész a haza és az uralkodó prestige is.

A lapok újságolják, hogy a román papirpénz Párisból már megérkezett a pénzügyminiszteriumba. Csak az a kérdés, hogy minő utat válasszanak annak forgalomba való megindítására. Hirlik, hogy a kisebb hivatalnokok fognak legelőbb papir fizetést kapni, s ha ez sikerül, következnek a nagyobbak. Uj dolog itt a papir-pénz és ép ez lehet az a tűz, a melylyel nem jó tréfálni.

elket tulajdonított nekem. Feltette magában, hogy legyőzi makacsságom, s ezt minden áron ki is akarta vinni.

Egy elkeseredett harcz oly emberrel szemben, ki semmi gyengeséget nem akar irányában mutatni többé, és őt pusztá gyanura képes elhagyni, érdemes egész művészete felhasználására.

Elhagytam Bécsot, a nélkül, hogy őt viszont láttam volna.

Két nap mulva megérkeztem Turinba; ő is ott volt, velem egyidejűleg. Nyilvánosan, közbejelen tüntetett ki, úgy viselte magát irányomban, mint soha senki irányában eddig. Ez asszony, ki Celio-t a mérleg egyik felébe, s engem a másikba helyezett volt, ki hideg nyugalommal mérlegelte jövő dicsőségre való kilátásainkat, hogy kettőnk közül azt válassza, ki inkább hizeleghet hiúságának, ez okos, kaczerzőn, ki mindkettőnkkel üzte játékát, hogy aztán azt utasítsa el magától, kit a közönség lábbal fog tiporni, a foran-gó hölgy, ki eddig oly okos, oly ügyes volt szemelmi kalandjai kivételében, most hanyatt-homlok rohant neki a nyilvános botránynak éretem, a nélkül, hogy a tömeg véleményében csak egy hajszálnyi is magasabb polezon állanék, mint az előtt, és ezt egyedül csak ezen egyszerű okból, mert ellentálltam neki.

És pedig Celio is épp oly kegyetlenül viselte volt magát irányában, és az még sem látszott őt annyira sérteni. Tehát egyedül az ellentállás nem volt elegendő ok annyira szerelmessé tenni őt. De a hercegnő érezte, hogy Celio nem szereti, s tán nem is képes komoly szerelemre; engem ellenben, azonkívül, hogy jellemem és életmódom több biztosítékot nyújthattak, őszinte felindulásban látott mindég körében.

Sejtette, hogy képes vagyok mély és igaz szenvedélyre, s remélté, szilárdságom és büszkeségem dacára illet kelthetni bennem.

— Az igazságügyminiszter, mint a „N. H.” hallja, a képviselőház jövő héti ülésének egyikén be fogja terjesztetni a rendőri büntető-codex tervezetét, a mely immár átment a kormányi előkészítés minden stadiumán. A ház igazságügyi bizottsága a hozzá útasított más előterjesztések tárgyalásának félbeszakításával, előzetesen fogja tanácskozás alá venni a rendőri codexet, melynek még ez országgyűlés alatt leendő törvényerőre emelkedése valóban felette kívánatos.

— A congressus tagjait a „Sch. Zgt.” egy távirata következőleg nevezi meg: A németbirodalmat Bismarck herczeg képviseli, s ennek akadályoztatása esetén Bülow államminiszter és Busch köv. tanácsos; Ausztria-Magyarországot Andrássy gróf és Calice báró; Oroszországot Górcsakoff herczeg akadályoztatása esetében Ignatieff és Labanoff-Rosztovszki herczeg; Franciaországot Waddington külügyminiszter és Saint-Vallier gróf; Olaszországot Depretis és Launay gróf; Angliát Lord Lyons és Lord Odo Russel; végre, Törökországot Savfet pasa és Szaadullah bej.

A keleti kérdés.

Az „Agence Russe” jelenti e hó 17-ről: A ratificált szerződéseket ma kicserélték; előbb közölni fogják a nagyhatalmakkal, és csak azután hozzák nyilvánosságra. Reuf pasa azonnal elutazott. Az a hír, hogy Olaszország ellenzi Görögország részvételét a congressusban, annyiban alapos, mert csak a nagyhatalmak képezhetik a congressust; a másod rangú államok és más érdekeltek képviselőit, mint delegáltakat fogják bobocsítani az ezeket illető kérdésekre nézve. A hadseregnek visszatérésére vonatkozólag megtették az intézkedéseket; a gárda fogja megkezdni, és visszatérteben egy ideig pihenni fog Kiew mellett.

Görögök és bolgárok.

A Messager d'Athènes Bulgária határaitól és a lakosság ethnographiai felosztásáról a következőket írja:

„A bolgárok néhány év óta a panszlávok és a pétervári cabinet jóakaró gondoskodásának tárgyát képezik. A konstantinápolyi conferentia ugyan az elényeztetett gyermekként bánt velök, s most egy Bulgária teremtéséről beszélnek, melynek határaiban számos népesség lesz, a melyeknek ő hozzájuk semmi közük. A thráciai és macedóniai kerületek hellénjeit értjük, a kiknek éppen nem lesz hízog, ha a bolgárok uralma alá kerülnek. E vidékek egyetlen törvényes birtokosainak

Beláthatta, hogy csalódott, és pedig azután, hogy elhidegülttem iránta, oly dolgokat követett el miattam, mit tenni eszében sem jutott volna azon időben, midőn lángoltam érte; csak az időszakot vétette el, hogy mikor tegye. A nők sohasem elég ügyesek arra, hogy számtalanszor bele ne rohannának a saját hiúságuk vetete törbe.

Igy történt a hercegnővel is. Azon perczben, midőn már nem szeretővel őt többé, s szíve-más nő után epedett, rohant karjaim közé. Eleinte sem bátorságra, sem éreynességre, sem büszkeségre nem volt szüksége részemről, hogy visszatartsam őt, s megkísértem meggátolni, hogy saját vesztének siessen elébe.

Oly erőlylyel tettem ezt, mely még inkább ingerlő őt arra, hogy tönkretegye magát, ha gazember, ha hitvány kéjence, vagy megrohtására törekvő elkeseredett ellensége lettem volna, sem választhatam volna ennél biztosabb utját, hogy végsőre kényszerítesem őt, s arra, hogy jó hírnevét önként lábbal tapossa. Azt hitte, csak szerelmét akarom próbára tenni s az enyém bére lesz e nagy, fényesen kiállott próbának. E másoknak annyira vészthozó nő, most egyszerre önmagára nézt lett az őnként, az önzés és számítás zálogja érzelmeinek közepette.

Minden erejét összeszedte, minden tehetségét latba vetette, hogy idegenkedésemet legyőzze, melyet csak bizalmatlanságnak velt. Sértett büszkeségének válsága győzött. Hideg és lenézó hiúságának megszokásai felett. Meglehet unatkozott is talán, meglehet, hogy a felkorlácsolt szenvedélyek, erős küzdelmek viharát is akarta ismerni.

Ellentállásom annyira felbőszítette őt, hogy megesküdött fényes elgáteltt venni rajtam s feltűnő módon kényszeríteni engem lábaihoz omolni. Alkalmat keresett nyilvánosan megsértetni, hogy kényszerítesem oltalmazójává lennem. Fényes naplaj jött fogatán hozzám látogatóba; állítólagos „titká” három négy barátjának, a legfecségőbb

több mint két milliója lenne a bolgárok alattvalójává, a kik — mint az oroszok a hely színén láthatták — még gonoszabb zsarnokok lennének, mint magok a muzulmánok. Pánszlávok, kik őzelmeiket irányozták Thrácia és Macedonia görög tartományaira, ügyesen tudtak nagy zavart támasztani a bolgár-lakta területeken. Számos közléseikben egy ideig elhittették a világgal, hogy a görögök Thráciaiban és Macedoniában kisebbségben vannak, s hogy Bulgáriának nem kevesebb mint 6—7 millió lakosa van. Ma ismertebbek már a számok, de azt hiszik, hogy Kiepert földrajza Bulgária határainak kérdését teljesen megvilágította.

A nagyhatalmak megbízottjai a konstantinápolyi conferentia, s maga Bismarck is ezen hitben voltak. Bianceni és Synvet kitűnő ethnographiai munkái azóta teljesen megcáfolták Kiepert földrajzát. Ezen figyelemre méltó tanulmányok szerint a görög elem tulajom egy vonalon, mely az Adriától Beraton át Miszviirig nyulik a Fekete-tengerhez, s Szlarován, Ochöidán, Kricsován, Köpkülün, Radovitin, Meónán, Tatár-Bazardsikon, Eszki-Zárán, Jambolin és Ajdoszen megy keresztül. A tenger és ezen vonal közt vannak a vegyes lakosságú kerületek, hol a két nemzetiség egymással versenyez, de a görög lakosság Aidosztól Filippopolig az egész vonalon compact. Ilyen területeket Bulgáriába befoglalni, ellenkeznék a nemzetiégi elvvel, a melyre Oroszország véden-czei érdekében hivatkozik.

A Messager d'Athènes ezek után utal a görögök illetén bekebelezéséből támadandó veszélyekre. A görögök — ugymond — ha a bolgároknak alávettetnek, a legelső alkalommal föl fognak kelni uj uraik ellen. Megújulnának tehát a korszakos fölkélek, melyek az ottomán birodalmat évek óta marcangolták. A szándékolt határszabás megbontaná továbbá a keleti néptörzsek egyensúlyát, Ezen kérdésben magyarok, románok és görögök élénken érintve vannak, azon veszélyben lévén, hogy a szlávok túlhatalmasodnak rajtok. Egy Bulgária teremtése áll, mely a Dunától az Aegei-tengerig minden földet magába foglalna, a panszlavismus a hellenismust reményli megfojtani. A méltányosság nem engedheti, hogy a törökországi görögök bolgár iga alá kerüljenek.

A delegatiókbl.

Bécs, márcz. 17. A magyar delegatio ülését délután egy óraker megnyitotta Szláv elnök. A tegnapi ülésben megszavazott póthiteletet harmadik fölvolvasásban megszavazták. Ezután előterjesztette az elnök az egyesült bizottságok jelentését a 60 millió hitelről, melynek tárgyalását holnap

nagyvilági hölgyeknek mondta el bizalmasan. Azon perczben, midőn egy álarcos bálban karomat megragadta, lecsuszott álarca: szóval egészen színházi páholyom belsejéig földözött, hol az egész közönség figyelmének teszi ki magát, ha gyorsan nem távozo-m vele együtt.

E kin nyolcz napon át tartott, mely idő alatt, bámulatosan tudott több meg több hasonlók kellemetlen eseményt előidézni. E különben oly renyha, elpuhult, kényelemhez szokott nő emészto tevékenység martaléka lett egyszerre. Nem aludt, nem tudott enni, borzasztóan el volt változva. Szökésemnek is minden perczben gátot tudott vetni az állat, hogy mindegyre azon hitet keltette bennem, hogy eljő hozzám bucsuzni, s lemond rólam végképp. Szerettem volna a fájdalom, melyet neki okozok, kissé enyhíteni, szép szókkal téríteni őt jobb elhatározásra, s nemes módon, barátságos szavakkal válni meg tőle. De csak fokoztam kétségbeesését s azon perczben, midőn azt hittem, hogy már dsztéretittem, még ijesztobben, parancsolóbb, leigázóbb módon lépett fel, mint valaha.

Hogy mit szenvedtem e nyolcz nap alatt, leírni nem lehet. Egy nő szerelme talán mindig ellentállhatlanul vonz, bármilyen legyen is azon nő, és ez szép, fiatal, eszes, bátor volt s a legosábitóbb kecekkel felruházva.

A bánat, mely gyors léptekkel látszik aláásni életerejét, szépségének valami oly ijesztő jeletet kölcsönzött, mely nagy mérvben hathatott egy művész képzőlet tehetségére. Én mindig érzé-kinek tartottam őt; legalább annak hírében állt, s meglehet az is volt, velem szemben azonban egyedül szíve vágya látszék őt epesztetni, mely hallgatást parancsolt minden érzékiségnek és egá-szen uj varázsszal, az ártatlanság bájjával ruházta fel őt.

Éreztem, hogy egy borzasztó meredély szélén állok, s feneketlen örvény, melybe kezdek alá csuszni, mert csak egyetlen perczig kelle szeret-

dél előtt 11 óraker fogják megkezdeni, minthogy a külügyminiszter ez időben nem lesz máshol elfoglalva. Maywarth tábornok a közös miniszterium nevében azt válaszolja Baros interpellációjára, hogy, mivel ez ügy egyszeremind a két honvédelmi miniszterium hatásköréhez is tartozik; csak az azokkal folytatandó megbeszélés után adhat végleges választ. Baros tudomásul veszi, abban a reményben, hogy nem sokára végleges válasz is kap. Most megválasztották a hetes bizottságra: Szláv József, Csengery Antal, Pulszky Ágoston, Prileszky Tádé, Markus István, Falk Miksa és Zichy Ferraris gróf urakat. Ezzel kimerítették a napirendet, és az elnök bezárta az ülést.

Bécs, márcz. 17. Az osztrák delegatio költségvetési bizottsága jelentésközlés után elfogadta a külügy- és hadügyminiszteriumok 1877. évi póthitelét, és Sturmot választotta meg valamennyi póthitel előadóává.

A pénzügyi bizottság ülése.

A képviselőház pénzügyi bizottsága márcz. 17-én d. e. 11 óraker tartott ülésében, tárgyalás alá kerülőn a kiegyezési provizorium 2 havi meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat, felszólal

Lukács Béla, ki azt tartja, hogy e két hó nem lesz elégséges a még hátralévő kiegyezési kérdések és differentiak elintézésére. Részéről kész hozzájárulni egy hosszabb idejű provizoriumhoz, a mely esetleg lehetővé tenne egy jobb kiegyezést.

Hörváth Lajos elfogadja a törvényjavaslatot, kiemelve, mily nagy nehézségbe ütközik egy hosszabb idejű provizorium létesítése.

Heffy kiemeli, hogy egy haldokló törvényhozás utolsó perzeiben alig foglalkozhatik helyesen ily nagyfontosságú kérdésekkel. A külügyi helyzet is indokolja egy hosszabb idejű provizorium létesítését.

Hegedűs Sándor szerint e kiegyezés már évek óta tárgyalás alatt áll, s nem volna helyes még a jövő országgyűlést is kiegyezési tárgyalásokkal foglalkoztatni. A külügyi helyzet még szükségesebb teszi, hogy minél rövidebb idő alatt rendezett állapotok létesíttessenek a monarchiában. Elfogadja a törvényjavaslatot.

Zichy Nándor gr. egészséges provizoriumot igenis megszavazna, de nem ezt, mely a jelen kiegyezésnek veti meg alapját.

Kerkapoly Károly kérdést intéz az iránt, vajon a kormány a kiegyezési javaslatok tárgyalásának bevégezése után, vagy azelőtt akarja-e a költségvetést tárgyaltatni?

Székely miniszter azon nézetben van, hogy a költségvetés tárgyalása még a kiegyezés befejezte

nem e nőt, s örökre elválék veszte. Ebben kétkednem nem lehet, tudtam a zsarnokság minő visszahatását kellene majd tőrnöm, ha egyszer odavetném lelkemet az áruló csáboknak. Ismertem magamat, vagy legalább sejtettem, hogy minő lehetnék. Erős a küzdelem alatt, de legyőzetés esetében igen gyenge szívű, őszinte arra, hogy lelkiismeretem örökre lekötve ne legyen. És még mindig győztem a harcot, mert eszményképemnek egészen ellentétét láttam a hercegnőben öspontuslva; odaadást mindenesetre, de lázas, meg-gondolás nélküli odaadást, erőlyt a gyengeségben, lelkesültséget az önfeladásban és semmi valódi erő, semmi méltóságot és semmi leheté kitartást, e hirtelen támadt erős nagy ragaszkodásban. Utálatom és szálnalmamat kélt fel, mialatt egyszeremind vad izgalmat s komor előérzetet gyujtott szivemben. Láttam mint egy tönkre egész jövőm, mint vonnák meg jellememtől minden tiszteletet, láttam valamennyi becsetlen kéjvádszó hölgy tekintetét rajtam függni, hogy egy hatalmas vetélytársnő karjai közül kiragadjanak, felém nyujtva karmaikat, mint párdúcza a gladiator felé. Szerecsnevadásszá kellene hogy legyek én, ki e keresetmódot annyira megvettem mindig; nyeg-lővé, minden komolyabb gondolkodásu ember szemében, kik azal vádolnának, hogy botránys kalandok által akarok hírnvre szert tenni, a helyett, hogy művészetemben kívánnék előhaladni s úgy megszerezni azt. Éreztem, hogy kezdek gyan-gúlni, s midőn lobbót vetett szivemben a szenvedély tüze, homlokomon a rémület hideg veritőke gyöngyözdött.

Ha ez asszonyt utjában fel nem tartóztatom, vagy önkéntes bukását elfogadom, akkor nem hagyhatom el őt többé. Elbődithatnám ugyan egy időre magamat, új izgalmakban keresve feledést, de azért folyton kellene vonzonom ezen lealjasító szerelem súlyát, mely egy percznyi gyengeség miatt az egész élet méltóságára nehezkedik.

(Folyt. köv.)

előtt volna megkezdendő. Ez értelemben indítványt is fog a ház elő terjeszteni.

Körkörös nem tart elégségesnek két hónapot a kiegyezés befejezésére, s a költségvetésnek a két házban való elintézésére, midőn még egyéb fontos dolgok is megszakítandják a tárgyalásokat.

Száll miniszter csak röviden nyilatkozik, mert mint gr. Zichy felelőse, provisorium mindezenre kell. Már egy év előtt terjesztettek be a kiegyezési javaslatokat, s így nem mondható, hogy egy haldokló országgyűlés foglalkozik azokkal. Kéri a törvényjavaslat elfogadását.

A bizottság többsége erre a törvényjavaslatot általánosságban s részleteiben változatlanul elfogadta.

Ezután a költségvetési indemnitások 2 havi meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat vétetvén tárgyalás alá, Lukács B. e. tárgyban rövidebb idejű provisoriumot is elégségesnek tartana, hogy legalább meglegyen a pressió, a budget mielőbbi tárgyalására s egy havi provisoriumot helyesebbnek tartana.

Száll miniszter reményli, hogy a költségvetés ápril végéig mindkét házban elkészül, de a husvét ünnepek miatt egy-két nappal tovább nyúlhat a tárgyalás, s nem volna czél szerű még egyszer indemnitást kérni.

Tiszta miniszterelnök megjegyzi, hogy a főrendiháznak is kell egy kis időt engedni a budget tárgyalásra, egy havi provisorium mellett pedig alig maradna egy pár nap a főrendek számára.

A bizottság erre a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben változatlanul elfogadván, az ülés véget ért.

A kolozsvári ügyvédi kamara jelentése 1877. évi működéséről.*

Általános jelentésünket kamaránk 1877. évi ügykezeléséről van szerencsénk az alábbiakban előterjeszteni.

A lefolyt 1876-ik évről hátralékokban maradt 1 folyóügyi beadvány; 1877-ben érkezett 290 fegyelmi, 659 folyóügyi, összesen 949 db. 1877-ben elintézésre várt 290 fegyelmi, 660 folyóügyi, összesen 950 darab; 1877-ben elintéztetett összesen 151 fegyelmi, 148 folyóügyi, összesen 300 fegyelmi, 512 folyóügyi, mindössze 950 beadvány. E szerint 1877-ik évről elintézetlen ügydarab nem maradt.

1877-ik évből tartott 1 rendes közgyűlés, 17 választmányi és 15 fegyelmi bírósági ülés.

Polgári ügyekben kirendeltetett 56 pártfogó ügyvéd, elhalt és elmebeteg ügyvéd irodája részére 4 gondnok.

Hitelesített 4 db. fő és 4 db. feljegyzési ügyvédi könyv.

Az ügyvédek lajstromába bejegyzés végett 1877-ben 5 ügyvéd folyamodott s a nőjegyzékbe mindenik fölvetetett.

Az ügyvédjelöltek lajstromába felvétel végett emellett évből 22 kérvény érkezett, ezekből elintéztetett, helytállólag 19, tagadólag 3, a tagadó határozatok ellen beadott 3 felebbezvényt, melyekre a legfőbb ítélőszéktől leérkezett kamarai határozatok helybenhagyó 2 s felvételre elrendelő 1 határozat.

Fegyelmi panasz 1876-ból ügyvéd ellen folyamatosan maradt 49; 1877-ben 28 ügyvéd ellen összesen 46 fegyelmi panasz érkezett és pedig magánfőltől 40, bíróságtól 4, más hatóságtól 2; 1877-ben elintézésre várt tehát összesen 86 fegyelmi ügy; ezek közül 1877-ben elintéztetett és pedig megszűntetés által illetéktelenségből 11, tényálladék hiányából 27, a panasz visszavonása folytán 3, kir. tiszteletkéhez áttétel által 7, rendutasítással 1, fegyelmi eljárás elrendelésével 14, más módon 16, összesen 79; folyamatosan maradt 7, illetve 30. A folyamatosan levők közül igazolás alatt áll 7, fegyelmi eljárás illetve vizsgálat stadiumában van korábbi évről 6, 1877-ről 14, összesen 20 ügy, vádhatározat hozva 3 ügyben.

Az 1877-ben érkezett panaszok következtében a panaszolt ügyvéd igazoló nyilatkozattal felelhivott 21, nem hivott fel 25 ügyben. Fegyelmi eljárást elrendelő határozatok ellen beadott 5 felebbezvényt, melyek közül a legfőbb ítélőszék által egyenként adott hely.

Fegyelmi vizsgálat ügyvéd ellen 1876-ik évről folyamatosan maradt 13, 1877-ben elrendeltetett 14, lett összesen 27, ezekből 1877-ben befejeztetett 7, folyamatosan maradt 20.

A kamara ügyése által 1877-ben vádindítvány tétel 5, a fegyelmi bíróság részéről vádhatározat hozott 5, vádhatározatok ellen beadott 3 felterjesztetett 3 felebbezvényt, melyekre a legfőbb ítélőszéktől 1 helybenhagyó, 1 megmáskolt határozat, hozott, 1 felebbezvényre pedig az év végeig érdemleges határozat nem érkezett le.

Ügyvéd ellen vádhatározat következtében tárgyalás tartott 1, melynek alapján vádolt ügyvéd vétkesnek mondatván ki, pénzbírságon marasztaltatott. Ezen kívül más fegyelmi büntetés fegyelmi bíróság által 1877-ben kamaránk egy tagja ellen sem alkalmazott s az ügyvédség

gyakorlatától való felfüggesztés esete sem merült fel.

Múlt 1877-ben 1 ügyvédjelölt ellen érkezett 2 fegyelmi panasz, melyek még függőben vannak.

Az ügyvédek nőjegyzékébe 1876 év végén be volt jegyezve 98, 1877-ben bejegyeztek 5, az év folyamata alatt tehát be volt jegyezve 103 ügyvéd. Kitérőlelt 1877-ben önkényes lemondás alapján 2, bírósági hivatalnokká lett kinevezetés következtében 1, elhalálozás folytán 3, egyéb ok miatt 1, összesen 7. Bejegyezve maradt 1877-év végén 96 ügyvéd, kik közül a kamara székhelyén 52, azon kívül 44 lakik. Az ügyvédjelöltek lajstromába 1876 végén be volt jegyezve 21, 1877-ben bejegyeztek 20; az év folyamata alatt be volt jegyezve összesen 41 ügyvédjelölt. Kitérőlelt 1877-ben ügyvédi vizsgálat következtében 3, egyéb oknál fogva 1, összesen 4. Az év végén bejegyezve maradt 37 ügyvédjelölt.

Az év végén tényleg joggyakorlaton volt ügyvédjelöltek közül bíróságnál nyert alkalmazást 4, kir. uradalmi ügyészségnél 2, kir. körjegyzőnél 1, ügyvédnél 30.

Irodát változtatott 3 ügyvédjelölt 4 esetben, ügyvédi vizsgálati tételre bocsátástért folyamodott 6.

Hollai Árpád választmányi póttag 1877-ben az ügyvédekéről bírósági hivatalnokká lett kinevezetése folytán lemondván, helyében póttagnak az ügyv. rdtás 25. §-a értelmében Dobál Antal legtöbb szavazatot nyert kamarai tag hivattott be.

A fennebbi kimutatásokra megjegyezzük, hogy múlt 1877-ben ügyvédi könyveit ismét csak 4 ügyvéd hitelesítette s ekkép kamaránk jelenlegi 96 tagja közül összesen csak 10 vezet hitelesített könyveket, uolag bátrak vagyunk tehát hangsúlyozni, hogy a fenti adatokból is következtetve az ügyvédi könyveknek megállapított szabályzat szerinti vezetése mind addig, míg e könyvek csak a tény körülmények tekintetében lesznek fél-bizonyító erővel felruházva s míg a díjak felhajtása gyorsíthatni és egyszerűsíteni nem fog — elterjedést aligha nyerned.

Pártfogó-ügyvéd kirendelési eset múlt 1877-ben 56 fordult elő, tehát még több mint 1876-ban; feltűnő, hogy a legtöbb ily kirendelés iránti megkeresés a décsi kir. tiszteletkéhez érkezik.

A folyó évből érkezett ügyvéd elleni 46 fegyelmi panasz közül illetéktelenség miatt múlt évben is 11 utasítottat el és 7 tétellet át kir. törvényszékhez, vagyis a beérkezett panaszoknak több mint egyharmada vala olyan, mely a feleknek és a kamarának hiábavaló munkát és fáradságot okozott.

Alapítván fegyelmi panasz elutasítottat múlt évben 27, miből önkényű következik, hogy számos ügyvéd ok nélküli zaklatásnak volt kitéve. És ez valószínűleg jövőre is ismétlődni fog, mert az ügyvédi rdt. 94 §-ának azon rendelkezését, mely szerint az alapítvánul panaszoló fél a végvártalás után megbüntethető, kevés esetben lehet alkalmazni, sőt e §-annál fogva, mert a hamis állításokra s a tényeknek szándékosan elferdített előadására alapított panasz rendszeren már az előnyomozat után elutasítatik, irott malasztal nem egyéb.

Kiemelendőnek tartjuk még, hogy a lefolyt évben oly legfőbb ítélőszéki határozat, mely a kamara valamely végzését szigorúba változtatta volna, nem hozott; de olyan igen, mely a kamara határozatát az illető ügyvéd és ügyvédjelölt javára megváltoztatta.

A fegyelmi panaszok gyors elintézését illetve a vizsgálatok haladék nélküli keresztül vitelét az ügyvédi rdt. sok formasságán kívül gátolja kiváltképen az, hogy a legtöbb vizsgálat a kamara székhelyén kívül vidéken levő eszközöndő (a függőben maradt 20 vizsgálat közül csak 2 levő Kolozsvárt székelő ügyvéd ellen elrendelve) a kinevezett vizsgáló biztosok részint a panaszolt lakhelyének távolossága, részint más akadályok miatt ismételt sürgetéseink dacára késedelmeskednek a vizsgálat befejezésével.

A kamara pénztárába 1877-ben tagsági díjban s egyéb címeken az azelőtti évről átjött pénztármaradványt is ideszámítva, befolyt összesen 1735 ft 46 kr, a kiadás múlt év végéig tett 1612 ft 87 kr, s ekkép a pénztármaradék múlt év végén 122 ft 59 kr. vala.

Nem fizetett be kirendott tagdíj 1875-ről 175 ft, 1876-ról 355 ft, 1877-ről 447 ft. 50 kr. összesen 977 ft 50 kr.

A megszűnt kolozsvári ügyvéd-egylettől átjött segély-alap 1877-ik év végén 345 ft. 71 król állott.

A büntetési alapról múlt évben mi sem folyt be. A segély-alapot Ferenczi Miklós kamarai választmányitag 33 ft. 33 kr. pénzadományjal volt szíves gyarapítva.

A segélyalapból kiadott múlt évben Pozsgai Mihály ügyvéd özvegyének 20 ft. és 10 kr. Jakab Károly elhunyt ügyvéd temetési költségei fedezésére 20 ft. Istvánfi András ügyvédnek 20 ft. összesen 70 ft.

A „Budapesti Közlöny” s illetve „Hiv. Értesítő”, a „Jogtudományi Közlöny” és „Juristische Blätter” a kamara számára múlt évben is megváltak rendelve s ugy e lapok, valamint a könyvtár a kamara hivatalos helyiségében a tagok rendelkezésére állottak.

Tett intézkedéseink közül felemlítjük a következőket:

A bánfi-hunyadi ügyvédek megkeresésére a nmlgu m. kir. igazságügyminiszter urhoz felterjesztést intéztünk az iránt, hogy a b-hunyadi kir.

járásbírószék személyzete 1 albiróval, 1 irnokkal s 2 díjokkal, továbbá a kolozsvári kir. járásbírószék — hol a kezelő-személyzet szintén elégtelennek bizonyult — 1 irnokkal s 1 díjokkal szaporítottassék.

Ezzel kapcsolatban, minthogy azon hir merült fel, hogy a kolozsi kir. járásbírószék megszüntetik s területét a kolozsvári kir. járásbírószékhez csatolják, Kolozsvárt pedig egy második kir. járásbírószék állítatik fel, azon véleményünkkel fejeztük ki, hogy a kolozsi kir. járásbírószék általunk is helyeselt felosztása esetén annak területéről a keleti vasutvonalon túl fekvő községek a most, az innen levők a jelenlegi kolozsvári kir. járásbírószékhez csatolassanak; Kolozsvárt pedig második kir. járásbírószék ne szerveztessék, hanem a jelenleginek személyzete — az említett idecsatolás esetén — a már javasolt 1 irnoki és 1 díjok állomása engedélyezés mellett még 1. al-járásbíróval s 1. díjokkal erőbítettessék.

E feliratunkra választ mindaddig nem nyertünk.

Kamaránk egyik tagja elhalálozván, az iratok és értékek leltározása végett megkeresett tordai kir. bírószék felkérésünkre nem tett eleget s midőn ezért a nmlgu m. kir. igazságügyminiszter urhoz felterjesztést intéztünk, onnan azon válasz érkezett, hogy a nevezett kir. bírószék sérelmes határozata ellen éljünk jogorvoslattal; ennek következtében a mvsárhelyi kir. ítélőszéktől panasz is emeltünk, de óhajtott eredmény nélkül. Minél fogva ezen kérdés ma odajutott, hogy ha valamely ügyvéd meghal s örökösei az iratok és értékek leltározásának ellene mondanak, a kamara az ügyvédi rendtartás idevágó rendelkezéseinek minden esetben nem képes érvényt szerezni.

A nmlgu m. kir. igazságügyminiszter ur 1877 nov. 28-án 29230 sz. a. kelt rendeletével a nagybányai kir. tisztelet területéhez tartozott s a décsi kir. tisztelet illetve ezen kamara hatásköréhez csatolt nagy-somkúti kir. járásbírószék területén levő ügyvédek és ügyvédjelölteknek kamaránk nőjegyzékébe leendő átvétele iránti intézkedésre híván fel, a szathmárnémeti ügyvédi kamarához átiratot intéztünk, de választ nem nyertünk; s ez ügy 1877-ben függőben maradt.

Az ügyvédi rendtartás hiányai tekintetében korábbi jelentésünkre utalunk.

1876. évre vonatkozó általános évi jelentésünkben hangsúlyoztuk többi között:

hogy az ügyvédi könyvek vezetése, míg azok csak a ténykörülményekre nézve bírnak megbízonyító erővel, gyakorlati jelentősége nincs; hogy a perrendjén a képviselt ügyféllel szemben megállapított költségek végrehajtási eljárásával lennének felveendő;

hogy az ügyvéd és felek közt a költségek tekintetében felmerülő vitás kérdések elintézése a kamarákra lenne bízandó.

Ugyancsak a nmlgu m. kir. igazságügyminiszter urhoz az ügyv. rdtás 48. és 54. §-a téves értelmezésének elhárítása tekintetéből is feliratot intéztünk.

Mindezen sérelmünk maig sincsenek orvosolva, sőt erre nézve felsőbb helyen, ugy látszik, hajlandóság sem mutatkozik.

Már pedig az eddigi tapasztalatokból meggyőződünk — s e meggyőződésünket ugy vőljük a legtöbb kamara osztja — hogy az 1874. XXXIV. t. cz. számos intézkedése az ügyvédek erkölcsi és anyagi tekintélyét nem emeli, hanem alássa.

Ezen t. cz. nem az ügyvédek, hanem mindezen felett az ügyfelek jogainak megvédését célozza.

Oly intézkedéseket tartalmaz e törvény az ügyvéd ellen, melyek helyesek lehetnek akkor, midőn az ügyvédek száma és székhelye meg volt szorítva.

Ámde most, mikor az ügyvédség gyakorlása számhoz és helyhez kötve nincs, midőn a közjegyzői intézmény behozatala s a bagatel törvény életbe lépése s ehez hasonló intézkedések által az ügyvédek jövedelme megapaszatott és mind érezhetőbben csökkenteni fog; az ügyvédek méltányos igényei figyelembevétel és kielégítést érdemelnek.

Ellenesetben az ügyvédi testület, mely eddig a nemzet egyik legtekintélyesebb és legintelligensebb részét képezte, jisztsón meg fog apadni s tagjai legnagyobb része proletariusból fog állani.

Már is odajutott az ügyvédek vagyoni állapota, hogy a csekély kamarai illetményeket igen sok tagtól végrehajtás útján sem lehet felhajtani.

A jelenlegi ügyvédi rdt. által teremtetett tartatlan helyzet illusztrálására elegendőnek tartjuk felemlíteni, hogy míg egyfelől az ügyvéd kenyeret kereseti módjának elvesztésével és bünvádi utoni megbüntetéssel való fenyegetés által kényszerítetik, hogy az általa felhajtott pénzeket haladéknélkül kiszolgáltassa, másfelől a törvény által legkevésbé sem támogatott végéből, hogy megérdemelt s bíróság liquidált költségeit ügyfelektől szintén gyorsan megkapassza, s míg egyfelől az ügyvéd az általa folytatott perben tekintet nélkül arra, ha bírái elegendő előleggel vagy sem, a bírákat, bírájelölteket s egyéb díjakat védenze helyett önfelelősség s végrehajtás terhe alatt azonnal kifizetni tartozik, más felől munkadíjairól és kiadásiáiról védenzevel szemben utólagosan és hosszas eljárás oly pert kell lejártnia, melynek tartama alatt gyakran ügyfele

meghal s teljesen vagyontalanú válik. Ezzel szemben nem hozhatni fel azon ellenvetést, hogy az ügyvéd előzetesen lássa el magát kellő előleggel vagy esetenként kérjen felől fedezetet, mert ha az ügyfél a per indításakor ad is előleg, ezt a felette magas bírlékiadások hamar felémosztik s a rövid határidőhöz kötött s sok kiadást igénylő ügyvédi teendőket (mert a törvényes határidők csak az ügyvédek, nő meg az adózatok kötelezik) nem lehet addig halasztani, míg az ügyvéd új előlegot nyer, avagy míg felmondása által kötelezettsége megszűnik.

Ily körülmények között bizvást róméljük, hogy felterjesztéseink elvőre óhajtott méltánylában részesülendők, s sérelmeink orvoslása által az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi tekintélye azon polczra fog emelteni, mely őt fontos hivatásának fogva megilleti.

Múlt év általános jelentésünkben említettük, s most ismétlünk, hogy a bíróságok kezelő személyzetének elégtelenségéből származó hátrányokat folyvást tapasztaljuk.

Erre nézve bátrak vagyunk a következő adatokat előterjeszteni.

I. A kolozsvári kir. törvényszékhez 1877-ben beérkezett polgári 11603 ügydarab, bün és pénzügyi 6691 ügydarab, elnöki 772 ügydarab, telekkönyvi 6249 ügydarab, telekkönyvi másolat kiadott 829.

Összesen 26144.

A kezelő személyzetet képezte polgári és bünügyi osztálynál:

- irodaigazgató,
- irodatiszt,
- 5 irnok.

Telekkönyvi osztálynál.

- telekkönyvvezető, mint irodaigazgató
- telekkönyvvezető,
- segédtelekkönyvvezető,
- 3 irnok,

továbbá a két osztálynál összesen tizenkét díjnok.

A díjnokok közül múlt év végéig az irodai általán kevésbítése következtében elbocsátott 4, egy hogy jelenleg összesen csak 8 díjnok alkalmazva, ezek közül is 4-nek díja 80 kr, a más négyé 80 król 60 kr-ra szállítottat.

A kezelő személyzet beosztása a következő:

Az irodaigazgató kezeli az irodai általán, anyagszer, nyomtatvány, szolgák ruhailletménye és a telekkönyvi átalakítási munkálatok felől számadásokat, vezeti a pénzügyi és kiadási naplót, kezeli a hirdetési díjakat és egyéb letétbe nem tartozó pénzeket;

Egy irnok végzi a kiadói teendőket a polgári s bünügyi osztálynál, egy irnok vezeti a polgári és bünügyi iktatókönyveket, egy irnok kezeli a polgári és bünügyi irattárt,

egy irnok kezeli a volt főkörmányszéktől átvett irattárt s egyzersmind az elnöki iktatói teendőt végzi s a mutatót készíti,

egy irodatiszt másolja a bünügyi darabokat, három díjnok a polgári ügydarabokat tisztázza,

egy díjnok a polgári és bünügyi mutatókat készíti a délutáni órákban, délelőtt a pénzügyi darabokat másolja,

egy díjnok a helybeli és vidéki kézbesítési iver kiállítására, átvételére és rendben tartására, továbbá az idegen kézbesítések jegyzékének vezetésére van alkalmazva; végül

egy díjnok a vizsgálóbírák mellett a jegyzőkönyvek írására s a vizsgálóbírói megkeresések tisztázására és expedálására használtatik.

A telekkönyvi osztálynál:

Egy irnok a telekkönyvi irattárt kezeli, két irnok és egy díjnok a telekkönyvi ügydarabokat tisztázza,

egy díjnok a telekkönyvi másolatokat végzi, egy irnok a telekkönyvi átalakítási munkálatokat teljesíti.

Egy irnoki állás 1875-ben megszüntetett, egy irodatiszt állás pedig 1876. okt. havától fogva nincs betöltve.

II. A kolozsvári kir. járásbírószéknél 1877-ben volt polgári beadvány 14525, bünügyi beadvány 3135, elnöki 194.

Összesen 17,854.

Ezen beadványok közül a sommás pereket tárgyalók ugy tekinthetők, mint a melyekben 3, 4, 5, sőt 10 kiadvány is előfordul; míg az örökösödési ügyekre vonatkoznak, ha közjegyzőileg tárgyalattak, 10—20 kiadványban is adatnak ki; a felelviteli ügyekben nemcsak a felterjesztés, de a felebbezett ítéletek s ezek indokai is lemasolándók és felterjesztendők.

E munkahalmazzal szemben van a nevezett járásbírószéknél 3 irnok; de ezek másolásra nem alkalmazhatók, mert

egy irnok a bünügyi osztálynál bünvizsgálatoknál tolnok, ezen kívül indical, kiadványoz, irattárt kezel és minden kezelési könyvet vezet,

egy irnok a polgári bünügyi és elnöki összes beadványokat iktatja s az előadókna kiosztás szerint, jegyzékbe foglalva kézbesíti,

egy irnok pedig a kiadványokat sorszámszerint a kiadóknyvbe vezeti, a díjnokok között jegyzék szerint tisztázás végett kiosztja s tisztázás után szintén jegyzék szerint visszaveszi, alá-

írás után expedálja, irattári sorkönyvbe vezeti és a polgári irattárt kezeli egy szolgá segítségével.

Van továbbá jelenleg 3 díjnok; ezek közül egy indical s utasítás szerint szóbeli panaszokat vesz fel.

A fennebb részletezett nagymennyiségű kiadvány tisztázására jut tehát 2 díjnok.

Ezen bíróságnál eddig 3 díjnok fordítottat tisztázásra; de az egyensúlyt a legnagyobb erőfeszítéssel így is alig lehetett fenntartani; s most a helyett, hogy a személyzet szaporítottat volna, egy díjnok elbocsátottat s e mellett a másolásra használt 2 díjnok fizetése is napi 70 kr-ra apasztott.

Mindennek következménye az, hogy ezen bíróságnál jelenleg 400-nál több darab beverletiszátlanul.

III. A tkvi hatósággal felruházott bánfi-hunyadi kir. járásbírószéknél 1877. nov. 19-ig (a meddig adataink terjednek) beérkezett:

polgári ügydarab 5877.
bünügyi 1658.
tkvi 2951.

Ezen bíróságnál, mint önálló munkálatok végzendők az 1878. évben a m. keleti vasut-vonal kisajátítási munkái bevezetése Csucsától Egeresig; továbbá Kalota-Ujfalva, Keleczel, Magyar-Valkó, Magyar-Nagy-Zsombor, Nagymálmás és Tamásfalva községekben véghezvitt tagosítás és birlokzabálzás folytán az átalakítások.

A kezelő személyzetet képezte 1 tkvezető, 4 irnok, 3 díjnok.

Elismerésre méltó azon buzgalom, melyet a nevezett bíróságok vezetői a kezelő-személyzet munkára ösztönzésében kifejtettek, s e tekintetben különös dicsekre érdemes a bánfi-hunyadi kir. járásbíró, ki kezelő-személyzetét jó példaadással s ritka erélyvel kötelestetett haladó tevékenységre sarkalja; ámdé a rendkívüli erőfeszítés folytonosságára bizonyítani nem lehet, s ugy véljük, az ügykezelésnek rendes munkásság mellett is kellő pontossággal és gyorsasággal kellene folytania.

A jelenlegi munkaerővel azonban a nagyszámú ügydarabokat gyorsan és pontosan feldolgoztatni — nézetünk szerint — lehetetlen.

Akadályul szolgál továbbá még az, hogy a díjnoki fizetés igen csekélyre vannak szabva; 60, 70, 80 kr napidíjjal, oly egyének, kik egész nap a bíróságnál dolgozhatnak, díjnoságra nem vállalkozhatnak; mert ily kevés jövedelemből magukat fenntartani nem képesek.

Tapasztalás mutatja, hogy a díjnokok többnyire oly fiatal emberekből állanak, kik időközben taneloadásokra járnak s a kik aztán sok és sikeres munkát nem végezhetnek.

Véleményünk és óhajtasunk szerint tehát a fennebb említett bíróságok kezelő-személyzete szaporítandó s a díjnikov fizetése napi 1 ftra lenne emelendő; és pedig a kolozsvári kir. törvényszéknél a megszüntetett irnoki állomása visszaállítandó, az üresedésben levő irodatiszt állás betöltendő s a díjnikov száma mindenik bíróságnál egyelőre legalább kétfővel gyarapítandó lenne.

Azon reményt tápláljuk, hogy szerénynek mondható óhajtasunk a nmlgu m. kir. igazságügyminiszter ur által annál is inkább mielőbb teljesíteni fog, mert kétségtelen, hogy a javasolt személyszaporítás folytán támadó csekély kiadások nem állanak arányban a jogkereső közönséget terhelő azon nagy hátrányokkal, melyek a kezelő-személyzet elégtelen voltából erednek.

A kolozsvári ügyvédi kamara választmányának 1878. január 26-án tartott üléséből.

Haller Rezső, Kúvári Mihály,
elnök. titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. márczius 19.

— A magyar királyi igazságügyminiszter Felségi Lajos sepi-szent-györgyi kir. járásbírói irnokot a brassói kir. törvényszékhez aljegyzővé, továbbá Török Bálint nagy-egyei kir. járásbírói irnokot ugyanezen járásbírószékhez segédtelekkönyvvezetővé, Kleeberg Antal nagyszabeni kir. törvényszéki irnokot ugyanezen törvényszékhez irodatisztó nevezte ki.

— A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság Sincky Lajost díjas számgyakornokká nevezte ki.

— A párisi nemzetközi kiállításra a magyar kiállítási osztály kormányilag kinevezett tagjai már nagyobb részt elutaztak; Kolozsvárról holnap indul el a hazai kiállításunk mezőgazdasági osztályára nézve kinevezett felügyelő, a kolozs-monostori kir. gazdasági tanintézet dérek tanára s az „Erdélyi Gazda” szerkesztője: Gamauf Vilmos ur, kit szerencsések voltunk a kiállítás egész tartamára a „Kelet” számára rendes levelezőnek megnevezni. Ugy hisszük, lapunk t. olvasó közönségének kedves szolgálatot tettünk, midőn a párisi világiállítás, a művelt emberiség rome egyszerű cultúr-versenye felől hozandó ismereteseinkre olyan szakavatott tollu elismert szaktekintélyt sikerült megnyernünk, mint Gamauf ur, kit a miniszterium bizalma az összes magyar östermelési osztály élére helyezett. Azonban Gamauf uron kívül még gondoskodtunk egy második tudósítóról is: báró D'Arny Sándor ur, lapunk szellemes párisi külmunkatára, kinek valódi franczia eszprivel fűszerezett tárcázatokkal esztelen tetszésben részesültünk, ismét fölvesztőt s a kiállítás tartama alatt rendszeren föl fogja

* Ezen jelentés a m. kir. igazságügyminiszterhez felterjesztetett s a kamara 1878. márt. 2-iki közgyűlésén felolvasottat.

keresni lapunkat élénk közleményeivel a kiállítás-ról és a párisi világjárás eseménydus milliósálatozatu életéből.

— **A kolozsvári kisegítő takarékpénztár** megtartott közgyűlése ismét fényes bizonyítást adta életrevalóságának a jótékonykodási hajlamának. — Mint a zárszámla mutatja törzs tőkéje 44,950 frt, tartalék tőkéje 49,119 frt 67 kr, nyugdíj alapja 12,499 frt 57 kr, a bevét 1,714,177 frt 46 kr, s így 1 1/2 millió forgalmi tőkével rendelkezik. Jótékonykodását illetően: gyűjt egy alapot a Kolozsvárt felállítandó reálisiskola alapjára, mi 8811 frt 86 kr, e mellett a múlt évben, segélyre szorult tagjai közt kiosztott 500 frt, s a polgar-iskolának, az északi ipariskolának, az alsó szénutcai kisdóvodorának, a felső szénutcai iskolának 100—100 frt, a leány-árvaházának, a jótékony-negyeletnek, sétatérnek, tüzoltók nyugdíj-alapjának 50—50 frt, a színházi nyugdíj-alapnak 65 frt jutottat, mint évenkénti megszokott adományait, mi 2261 frt. Egyik tevékeny alapítója, s igazgatósági elnöke Wagner Frigyes emlékeiránti elismerését jegyzőkönyvbe iktatta. A megtartott tisztújítás helyébe elnöknek Sáni László alelnököt, s ennek helyébe Ferenc Józsefet léptette, kiknek közreműködéséhez az ügybuzgó Tauffer Ferenc vezérigazgató tevékenysége járulván, a nagy közönség élénk bizalmához a miénkelé kézz örömet hozzájárulunk.

— **A császári ottomán főkonzulátustól** Budapestén, a következő sorokat vettük: „A császári ottomán főkonzulátus Budapestén (100 frt 60 kr) egy száz forint 60 krnak vételét elismeri, melyet a „Kelet” szerkesztősége Kolozsvárra a császári ottomán hadsereg sebesülteit és menekülteket számára szivesen átadni és saját kormánya nevében köszönetét fejezi ki az adományozónak ezen nagylelkű ajándékáért. Ha úz, a főkonzul.

— **Petőfi költeményeinek** illusztrált nagy kiadása lapunk minden olvasója előtt kétségkívül ismerve van. E kiadás most két hetenkénti 40 kros füzetekben fog megjelenni, mi által bárki is igen könnyen megszerezheti. Lapunk mai számának erre vonatkozó hirdetését ajánljuk a művel. magyar közönség figyelmébe.

— **Egy magyar mesterlegény.** A következő sorokat vettük: Tisztelt szerkesztő ur! Hogy egy oly világhírű lap, mint a Liposében megjelenő „Die Gartenlaube” is minő elismeréssel emlékezik meg a magyar mesterlegény nemes szívességéről, megérdemli becses lapjában a magyar közönség előtt bemutatást. Legyen szabad azért hű fordításban adnom azt, mit a nevezett lap első füzetének 58-dik hasábjain olvashatunk. Leírja ugyanis itt egy német levelező azon képeket, melyeket Bukarestben a török foglyokra nézve lát. Azok elhagyatottságát, szenvedéseit és az ily állapotban a város lakosaiban keltett részvétet. E leírás közben mondja: „Egy ily éhező és didergő szerencsétlen csoport állott tegnap egy „kirtschmar” (a szegényebb néposztály számára vendéglő) ajtaja előtt, üres zsebbel s azon gondolatlalt, hogy a miatt oda be nem léphetnek. Ekkor jön egy magyar ifju mesterlegény, ki még alig volt husz éves, hogy költsen el ama „kirtschmarban” ebédet. Megszólítja résztvevő rézzel a török foglyokat és őh — öröm — ök megérték őt, de ő is megérti őket, s megtudja, hogy fáznak és éhesek. Minden gondolkodás nélkül mind az ött vízi magával a vendéglőbe; de csak most, midőn már benn vannak, jut eszébe, hogy hisz az ő zsebében is csak egy árva frank van, melylyel szerény ebédjét akarta kifizetni. De ez nem hozza őt zavarba nemes szív elhatározásának pillanatában. Kibuzza zseborráját zsebéből és megkérdi a vendéglostr, mennyit kölcsönözne neki rá. Tíz frankot kapott s e pénzzel vendégeihez lépett és kérdi őket: vajon ez összeget adják-e nekik, hogy rajtuk tetszésük szerint vásárolhassanak valamit, vagy pénzért vele ohajtanak ebédelni. Ők ez utóbbit választák és most megkezdődik a szegénynek és szerencsétleneknek étkezése! Eddig van az elbeszélés, mely miniket érdekel! . . . egy könyv lopodzott szemembe, s ha nem irigyletem is Bukarestben élő honfitársam tettéért velt méltó lelki boldogságot, de hasonló boldogságot hajhászni szeretném minden honfitársamat látni! . . . Turesányi Gyula.

— **Egy ünnepély Tordán.** Szép és lelkesülő jelenség az, hogy korunkban, a midőn rendszeren „oly messze a ’ezél, oly magas a pálmak”, a halás közönség mindazokat, kik tetteik által a közügy előmozdítására hatottak, a közelmorás palma koszorújával még életükben megjutalmazza! Ily szép és feljegyzésre érdemes jelenés történt városunkban is f. hó [17-én; a mikor a tordai dalkör megteremtője s annak folytatónál elűtő lelke, ev. ref. pap Fizi Sándor ur (kinek pedig lelkét a dicsőség vágya so sem kergeti) a tordai közönség részéről számos s különösen a dal-ügy körül szerzett érdemeiért méltó kitüntetésekben részesült. Ugyanis: a dalkör tagjai s számos más egyének alispán Miksa Elek ur vezetés alatt Fizi S. házánál délbén megjelenvén, alispán meleg üdvözlő szavak kíséretében egy kardalónki ezüsttel gazdagon megfuttatott ében-fa pászák nyújtott át — tisztelő és baráti nevében — az ünnepeltnek. Este pedig egy fényes és kedélyesen lefolyt népes banquetto fejezte be az ünnepélyt, a hol a folytonos pohárköszön-

tések keresztzfűzén mindenkinek át kellett menni, s a hol a színtetek alatt a dalkör által exequált kedvesebb-nál-kevesebb dallamok nem egyszer a hallgatóságot az örök szépség békéjébe ragadták fel. (n.)

— **Betöréssel párosult tolvajság.** N-Szebenben vasárnap éjjel ismeretlen tettesek a Ferenc József kórházba betörték. Mint a nyomokból látszik, a jómadarak az evang. temető felől levő kőfalon át jutottak a kórház kertjébe s itt egy lajtorja segítségével az épület első lemeletjében levő igazgatói dolgozó szobába hatoltak. A Wertheimcassát feltörni nem tudván, egy vasládát, 4 gyertyatartót s más nem értékes tárgyakat vittek el magukkal. A visszavonulás az ügyjé házi ut felé történt. Az ügyjé házi és sellenberki utak egyesülésénél a tolvajok megálltak, feltérték a ládát, s tartalmával együtt ott hagyták miután abban csak a pénzértárillet bevételi és kiadási okmányokat találtak.

— **A brassói ügyvédi kamara** szombaton közgyűlést tartott. Elnök Künle az ülést megnyitottnak nyilvánítván s egy rövid visszajárlantást vetett a kamara múlt évi működésére. Ezután az igazságügyminiszterhez felterjesztendő jelentés szövege olvastatott fel, mely statisztikai tekintetben az igényeknek meg nem felelőn, újból való szerkesztés végett egy 3 tagu bizottsághoz utasított. Végül a választásra kerülő a sor, megválasztottak: elnöknek: Mayer József, elnöki helyettesnek: Lenguer, tisztügyésznek: Kókosi, titkárnak: Harmath, pénztárnoknak: Bachmaier. Választmányi tagoknak: Herell, Nagy, Veres, Strevoju, Hintz, Schnell, Csiki, Puskariu; pótagoknak: Román, Bartosch, Reich, Popescu.

— **Az ország** több részéről jelentések érkeztek a földmívelési miniszteriumhoz a gyümölcs-fákat pusztító ugynevezett vértetű-rovar fellépéséről és elterjedéséről. A földmívelési miniszterium ennőfogva közli a törvényhatóságokkal e rovar leírását, nemkülönb a kiirtási czéljából következő eljárás részleteit s felhívta őket, hogy a mennyiben az említett rovar fellépését tapasztalnak, úgy annak kiirtása s továbbterjedésének megállítására iránt az óv-és írtó intézkedéseket megtenni el ne mulasszák.

— **Leányrablási kísérlet** történt f. hó 5-én a cs.-gorbói országos vásárrban. Egy paplalki ifiúnak elvő látásra is nagyon megtetszett bezedi Dávid Anyiska. A fellángolt szerencséslely merész tette ingerlő a hervuló ifjút, ki néhány patriolája segítségével erőszakosan óhajotta haza vinni a szemérmes hajadont. A leány rokonai és ismerősei elég korán észrevették s közbeléptek agyongédebb fél támogatására, miből könnyen verekedés fejlődhetett volna ki, ha a cs.-gorbói intelligens községi bíró csendet és rendet nem parancsolt volna. Az úgy mint a „Szelnok-Doboka” írja, a szolgabíróság elő került.

— **Talált hulla.** Folyó hó 6-án a nagylőznai határon a leményi halászkok a Szamasból egy hullát vettek ki, melyben a n.-lőznai izraeliták a „Szelnok-Doboka” szerint galgói Máyer Jakab hasonbőrli fiára, Móriczra ismertek. Ezért elhivatott Máyer Jakab, ki a Nagy-Lőznán talált hullában csakugyan fiára ismert. Máyer Móricz a múlt év nyarán fult a Szamosba, a mint csónaknak O Fodorházára akart menni. A hullának felső része felismerhetlen és hiányos. Valószínűleg a halak lakmározta belőle. Alsó részén a nadrág és csizma rajta volt s ezekről ismerte fel az apa, ki e bánatos szemle után eltemettette szerencsétlenül járt fiát a nagylőznai izraelita temetőbe.

— **Botrányos eset** kelt föltűnést néhány nap óta Berlinben. Több egyén elfogatásáról van szó, kik természetellenes büntény elkövetésével vádolják. A berlini lapok eddig csak a főrészesek kezdő betűit közölték, a mi azon félreértésre vezetett, hogy hasonnevű tisztességes embereket gyanusítottak. Egy berlini lap újabbán a következőket írja az esetről: A napokban két embert fogtak el Berlinben, mivel oly szenvedélynek hódoltak, melyet a büntető törvénykönyv határozottan kárhoztat. Az elfogottak között van egy kitűnő író is, dr. Glaser, ki mint színi kritikus, egy jelentékeny folyóirat (Westermann Monatshefte) szerkesztője s mint regényíró az irodalomban tisztelt nevet vívott ki, azonkívül egy ismeretes színész is, ki Baroneche László név alatt nemesi magas származásával dicsekedett. Az utóbbi elfogatásokról kitűnt, hogy a nemes lengyel egy lemebergi flókereskedő fia. A kihallgatásokat már megkezdte a törvényszék.

— **Gyémántok érkeztek** a minap a Mars mező kiállítás palotájába. E gyémántok részint a walesi hercegnő, részint az indiai kincstár tulajdonát képezik és értékre nézve 23—30 millió frankot képviselnek. A drágaköveket egyelőre külön e czélra készítet tartókba teszik, melyeket egy angol felügyelőn kívül nyolcz rendőr őriz. Éjjel megkészszerzik ez őrzetet.

— **Phonograph.** Párisi lapok írják: Mult hétfőn a tudományos akadémia előtt oly találmányt mutattak be, mely sokszorosan felülmúlja a telefon csodáit. A phonograph azon eszköz, mely magába veszi, leírja s megőrzi az emberi hangot, hogy érintetlenül, tisztán adja tulajdonosának rendelkezése alá, ellentétben azzal, a mit felőle eddig hittek, való s igaz dolog. Du Moncel gróf, a tudományos akadémia tagja hétfőn mutatta be az Epison által tökélyesített eszközt az akadémának.

Nem egyéb az, mint körülbelül 20 centiméternyi henger, melyen egy tengely fut át. Ehhez aztán még egy közönséges telefon van alkalmazva. Az akadémia előtt annak bemutatója tisztá, nyílt hangon következket mondja: „A phonograph üdvözlí a tud. akademiát.” Egész világ a fülét hegyezte. Az elnök teljes csöndet kért, a miben is következik. Eltelik egy perc; ekkor megfordítanak egy fogantyut, mely a tengelyt érinti s az egész gyűlekezet tisztán hallja: „A phonograph üdvözlí a tud. akademiát.” Általános kacaj fogadja s hozzá kell tenni, hogy a tudós gyűlekezet nem tagja részéről a hitetlenkedés világos jele is. „Hasból való beszélés ez!” kiáltják minden oldalról; tréfáság, bolondítás! „Boosanát, kollega urak, mondja Du Moncel, tisztá valóság ez,” s meggyőzze a hitetleneket, ő maga szól be a műszerbe, hogy köszönetet fejezze ki föltalálójának, bemutatásáért. — S ekkor már nem volt leletségess a kételkedés, az akadémia e köztszertetben álló tagját már nem lehetett a föltalálólal való czimboráskodásról s a hasból beszélés képességéről ogyszerre vádolni s az akadémia tagjai így egyszerre győződtek meg a találmány valóságáról s rendkívülségéről. A phonograph különben, mint a hogy a csokolád, finom papírba van burkolva, s a hanghullámzás e papírra jegyzi fel a szavakat, ugyanakkor, midőn a hang tisztán s kétszáz személy által tökéletesen hallhatólag elhangzik. De ez még nem minden. Legközlebb Angolországban mutatnak be egy phonographot, melyet az Egyesült Államokból hoztak át; Londonban ismételtettek vele oly monást, melyet New-Yorkban mondtak bele, s melyet az az utasok nagy mulatására már több ízben ismételt. Nem kevésbé mulattak a God save the Queen-en, melyet a gyűlés egyik tagja énekelt, azonban kellő hang híján a dal végén pár hangjeggyel alantabb. A műszer teljes pontossággal ugyanily hangosan énekelte utána a dalt, többször megismételtetők vele, s általános kacaj közt mindig ugyanily énekelte. — Valóban ha mindent nem a legkomolyabban adna elő, bajos lenne hinni, hogy nem humbug az, a miről szó van.

— **A kővérek egylete.** Éjszakamerikában tudvalegőleg a kővérek is külön egylettel bírnak, mely a mult hónapban tartotta közgyűlést Gregorys-Pointban, Connecticutban. A klubnak 15 alelnöke van, kiknek összes sulya 3450 font. A közgyűlésen különös ovatók tárgya volt egy huszonöt éves fiatal ember, ki 399 fontot nyomott.

— **Barraopur** indiai városban] rövid idő óta egy indiai nyelven szerkesztett lap indult meg. A lap czime „Hindu Lolona” (az indiai nő), tehát a hölgyvilág érdekeit öleli föl. Még érdekesebb a dologban az, hogy a lapot kizárólag indiai aszszonyok és leányok szerkesztik.

A szerkesztő postája.

— Sz. urnak, B. . d. Igaz, hogy a mint ön állítja, sok doctor küld orvosi diplomája mellett más világra betegot, de arra már nincs eset, hogy a tanító kigyógyítsa a butaság betegségéből tanítványait, mikor magairni sem tud. Czikket nem adhatjuk, annyira rossz a stýlja és helytelen a helyesírás.

— E. M. R.-nak, N.-V. . . d. Sajnáljuk, de a beszély közlésre nem válik be. Sajátságos vegyülete ez a jónak és rossznak; néhol megüti a csöndesebb családias mozzanatokban a valódi hangot, de nem sokára kezd unalmassá lenni; váratlanul átesapokd rendkívüli eseményekbe, de azért a beszély folyama stýljában, hangjában bizonyos náiv egyszerűséggel és zavartalan csöndességgel folydógal tovább. Szóval teljes disharmoniában van az alapgondolat a kidolgozással.

— Dr. S. A. urnak, Budapest. Már belefáradtunk annak kijelentésébe, hogy csak egy közzölhetünk valamit, ha tudjuk ki írta; névtelenségkel nem ismerünk semmi összeköttetést. Miként kívánhatja ön, hogy eredeti czikkre tegyünk szerződei ajánlatot fordítás után, mikor még azt sem tudjuk, hogy ezt kiírta.

CSARNOK.

SZOKÁSOK ÉS ERKÖLCSÖK.

Weber „Demokritos” után, szabadon fordítva. Az erkölcsösség az erény gyakorlása, vagy élő érzék az ön kötelességök iránt, melyek nincsenek törvényeknek alávetve, hanem azon ember morális érzékének szabad akaratára bírvák.

A szokások inkább a cselekvés mint a gondolkodás terén vonatkoznak, s az embert jóvá vagy rosszra, kellemes vagy kellemetlenné, sőt neveltségessé is tehetik; a franczia nyelven u. n. maniert, mely csak udvariasságon alapszik, nem nevezünk erkölcsnek, valamint nem tartjuk a jó erkölcs feltételeinek betöltéséhez már elégnek, ha valaki nem iszákos, torkos, kártyás, hazug avagy való; pedig némely felfogás szerint, még gazember is lehet valaki, csak hogy kellemes módra legyen!

Valóban, mint a legélesebb guny hangzik Payley erkölcsstanának ezen mondata „a becsület törvénye egy szabályokból összeállított rendszer, a főbb rangnak által saját mulatságokra föltalálva; gonoszság, vallástalanság, könyörtelenség szegények és alattvalók iránt, igazságtalanság, házasságtörés, iszákosság, párbajozás stb., mind nem becsület dolgok, mert egy ember, ki mindezen bűnökkel bővelkedik, még mindig lehet kellemes társalgó.

Erkölcösk és szokások nagyon egybe folynak

bármennyire különbözök is; szokások hatnak az erkölcsökre és viszont; nagy városokban ritkább a humanitás mint vidéken, s ezért szívesen megbocsátjuk a vidékinek, ha kevesebb urbanissá van. Azon erkölcsök és szokások, melyek az által különböznek a divattól, hogy hosszasanban uralkodnak és ritkábban változnak — gyakorlatilag kormányozzák a világot, vélemények pedig elméletileg; régiebb időben ritkán változtak a szokások és erkölcsök, sőt keleten ma is ritkábban mint nyugoton; évszázadok szükségeltettek hozzá, hogy egy meggyökerezett szokás vagy vélemény megváltozhassék, s így méltán nevezték őket a világ urainak.

Az embereket soha sem kellene véleményeikről megítélni, hanem inkább arról, hogy mit csinálnak belőlük a vélemények. Egy atya, ki mesztességére nézve ács volt, mindig egy rövidke imával szokta magát erősíteni, mielőtt valamely fedetlen veszélyes utját megkezdé, fia azonban, ki az ilyes kicsinyeskedéseken már föltülemelkedve hitte magát, hogy ilyen alkalmakkor védve legyen, rendszeren bevett egy kis adagooska — pörkölt macskávelőt! Ez volt a babonája.

Erkölcösk és szokások nagyon hasonlóznak a ruhákhoz, melyeknek szabásuk változik ugyan, de azért mindig csak ruhák maradnak, sokszor lárnak ugy, mint sir Buttler selymen harisnyái, melyeket az illető ur addig föltögzetett pamuttal, míg udományos vita támadt fölőtte, valyon selyemből vagy pamutból készültek-e?

Némely szokásnak nagyon bajos eredetét kifürkészni, s letekeztének okát adni, mint például a balkéz iránti folytonos mostoha bánásmódnak. A természet egyenlő jogokkal s képességekkel ruházta fel mind a két kezét, különben kis gyermekek nem kapnának annyi koppintást ujjaikra, midőn a természet utmutatását követik, egyformán gyakorolva semmi különbség sem lenne a két kéz között, míg a folytonos mellőztetés a balt majdnem tehetetlenné teszi, s azért joggal mondá Rivanol egy gyámoltalan emberről, hogy „két balkeze van.”

A régi erkölcsök és szokások sokkal egyszerűbbek voltak mint a maiak; különösen a keresztes háborúig.

Itt kezdődött már a romaiak bukása óta egyszerűsített szokások és erkölcsök elfajulása s a harminczéves háború után Franciaország följérje, s a párisi divat befolyása befejezték a megkezdett munkát. Cleve Vilmos német herceg szörnyű visszatetszést keltett párisi útjában, mivel sem ő, sem udvaronczi nem fésülték elveg gyakran szakállukat, igen sokat ittak és nevetek. — A párisi utazások mind gyakoriabbak lettek, s a német nemességét pénzétől és egösségétől egyaránt fosztogatták; azonkívül, hogy Lajosok udvarában hercegekből udvaroncok lettek, nem sokára a bevándorlások is kezdődtek; franczia szakácsok, komornyikok, mindennemű művészek, sőt fájdalom nevelők és nevelőnők is, lassanként kiszorították a régieket helyökből. Nem sokára csak a franczia divat volt a hang adó; végül aztán jöttek a dohány és meleg italok, hogy betetőzzék a franczia nyomort.

(Folyt. köv.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 163-ik szám. Kolozsvárt, szerda, mártius 20-án 1878.

A tenger fiai.

Eredeti szomorujáték 5 felvonásban. Írta: báró Kemény Endre.

SZEMÉLYEK:

Angria, kalóz király — E. Kovács Gyula.
Dávid, fia — — — Szacsavay.
James, lord — — — Szentgyörgyi.
Jenny, leánya — — — Boér Emma.
Hozár, Marattok fejedelme — — — Ditrói.
1) rabló hadnagy — — — Krasznai.
2) rabló hadnagy — — — Török K.
Tisztek, vének, ifjak, nők, apródok, rablók, fegyveresek, targonczások.
Történeti idő 1700.

Kezdeté pontban 7 órakor.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott Budapestén marc. 19. 11 ó. — p. d. e. Érkezett Kolozsvárra marc. 19. 11 ó. 35 p. d. e.

Delegatio tegnapi ülésén Falk után Pulszky, Vonesina, Széchenyi, Bánhid, Földváry, Bujánovics, Horvát, Zsedényi beszéltek, mind megszavazta a 60 milliót; ma Apponyi, Szilágyi, Balogh, Szivák, Baross, Markus, Prileszky szólnak.

Az angol lapok az európai háborút kikerülhetetlennek mondják, Bolgárországnak az [eddigi hírek]nél nagyobb területet szán békekötés. Szerbországnak, Montenegrónak szintén terület nagyobbítást. E kettő határa közt csak néhány ölnyi összeköttetés maradna Bosznia és Türökország többi része közt.

Bolgárorság megszállva tartását, Oroszország a netáni zavargások megátalásával és az új csapatok gyűjtését más hatalmak készülődésével indokolja.

Az orosz lapok követelik, hogy a békén a congressus egy betűt se változtathasson.

Konstantinápolyban az angol befolyás növekszik.

Legujabb.

A képi selőhá z tegnap rövid ülést tartott. A pénzügyi bizottság beadta jelentését a két meghosszabbításról, s a ház azokat a pénteki ülés napirendjére tűzte ki azon reményben, hogy akkor már a delegátusok is itthon lehetnek.

Aveyron megyében Franciaországban a szénbányai munkások közt nagy strike ütött ki, melyben 3000 munkás vesz részt, a nélkül, hogy a csend bármikép is megzavartatott volna.

A „Havas” jelenti: Savfet basa egy Miklós nagyszerzeggel San-Stefanóban folytatott értekezése alkalmával nem engedte meg orosz csapatoknak Anyukdereban való hajóra szállását. — A Thessaliában Jenidschenél és Katerinánál Saloni ki közelében összegyűlvő levő fölkélok megverettek.

Az „Ag. Russe” jelenti: A ratifikációk ma kicseréltették; de csak a nagyhatalmakkal való közlés után hozatnak nyilvánosságra. — Reuf basa azonnal elutazott.

A san-stefanói békeszerződés aláírása alkalmával Szavfet pasa, midőn ezen, hazájára nézve oly végzetes szerződést alá kellett írnia, hangosjokogásban tört ki. Ekkor Ignatieff ezt mondá: „Látja, én önnök előre mondtam, hogy Anglia cserben fogja hagyni Türökországot. Az angolok még soha sem tartották meg szavukat; úgy történt, a mint én azt előre megjósoltam!”

KÖZGAZDASÁG.

Piacok árai.

— **A n.-enyedi** piac árai 1878. márc. hó 14-ről. 1 hectoliter tisztabuza 9 frt — kr rosz 6 frt — kr, törökbuza 6 frt — kr elegybuza 7 frt 25 kr, zab 3 frt 50 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram széna kötve 3 frt 20 kr, köztelen 2 frt 40 kr, alomszalma 1 frt 10 kr zsupszalma — frt 90 kr, egy köbméter fa kemény 2 frt 35 kr, fagygyugyortya 68 kr, egy kilgr. marhahus 36 kr, konyhaliszt 20 kr, rizs 40 kr, egy liter gyöngykása 30 kr, borsó 12 kr, lenese 15 kr, paszuly 7 kr, köles 21 kr, polánka — kr, egy hectoliter burgonya 4 frt — kr.

Távirati tudósítás

a budapesti ártúzsde hivatalos árjegyzeteiről 1878. márczius 18.

	Faj	Ára 100 klg.	
		től	ig
Gabona		frt kr	frt kr
Buza	bánsági tisztavideki pestvidéki fehérmegyei bácskai	10 60 10 95 10 70 10 85	— — — —
Rozs	magyar	7 60	7 80
Árpa	takarmány	7 50	7 75
Zab	malátá	8 25	10 20
Tengeri	magyar	6 60	6 80
	bánsági	7 40	7 45
	másnemű	7 45	7 50
Repeze	káposzta	7 25	—
Köles	bánsági	7 25	—
	magyar	7 —	7 25
Szókvány (Usance)	buza	tavasza szállítadó	10 27 10 42
	„	Szept. — Oktre szállítan.	10 70 10 82
	roz	tavasza szállítadó	7 32 7 35
	magy.	Májusra — junira szállít.	7 25 7 20
	repeze	káposzta Aug. Szept. szál.	7 22 7 27
	„	bánsági Jul. Aug. szállít.	— — —
(ny.) zesz	100 liter százalékként.	32 3/4	32 1/2

Érték- és váltófolym.

1878. márczius 18.

Magyar aranyjárdék	88.90.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	118.—.
„ 2	110.50.
„ keleti-vasut elsőbőség 2	74.—.
„ állami kötvény 1876 év	66.—.
„ vasuti kölcsön	98.75.
„ földterhermentesítési kötvény	78.50.
temesi	77.—.
erdélyi	75.—.
horv. slavon	84.50.
magy. szőlődezmá váltás	80.50.
Osztr. egységes államadósság papírban	62.30.
„	66.30.
„	73.85.
„ aranyjárdék	111.—.
1860. államsorsjegy	798.—.
Osztr. nemzeti bank részvény	230.80.
„ hitelrészvény	222.25.
magyar. hitelbank	105.90.
Ezüst	5.60.
Cs. k. arany	9.53.
Napoleon d'or	58.65.
Német birod. mark	119.25.
London	—

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.

Hivatalos.

Sz. 2126. — 1878.

(107)

(2—3)

Árverezési hirdetemény.

Melylyel köztudomásra hozatik, hogy Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező alább irandó realitások u. m.

A bornymál alatti csegey, 40 frt. negyven frt.

A Szentgyörgy hegy alatti berki kaszáló 165 frt. Egy száz hatvanöt frt.

Az agyagdombi kaszáló 40 frt. negyven frt.

A Radnótfái-féle pusztai kert, 221 frt. kétszáz huszon-egy frt. a kismesterutcai 5. sz. a. házas telek 450 frt. négyszázötven frt. évi bérilletleg felkiáltási ár mellett 1878. április 24-től kezdve, három, esetleg hat egymásutáni évre

folyó évi mártius 21-dikén

a városház 8-dik számú irodájában, **délelőtt 9 órakor** megkezdendő és az nap délutáni hat órakor bezárandó nyilvános árverezésem haszonbérbe fogadni.

Az árverezési feltételek előlegesen is megtekinthetők, a jelzett irodában, naponta a hivatalos órákban.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazgatási tanácsától Kolozsvárt, mártius 15-kén 1878.

Nem hivatalos.

(105) **Márczius 1-jén** (3—12)

200,000 frtos

főnyereményt

egy általunk kiadott **IGÉRVÉNYNYEL** nyerték meg.

IGÉRVÉNYEK

hitel-sorsjegyekre bécsei-sorsjegyekre

csak 4 1/2 frt. és 50 kr. bélyeg csak 2 frt. és 50 kr. bélyeg.

A kettő együtt csak 6 frt. és bélyeg.

Főnyeremény. **400,000 ft!** Főnyeremény.

Húzás 1878 április 1-én.

MERCUR

Bécs, Wollzeile 13. Bécs, Wollzeile 13.

kezelőségének váll. üzlete.

Kőbányai

első magyar részvény serfőződe

FŐRAKTÁRA:

az erdélyi részekre

CSIKI TESTVÉREKNÉL

Kolozsvártt.

100 Palack kiviteli ászokser láda és csomagolással 30 frt 20.

100 " " mártiusi " " 32 frt 20.

100 " " dupla mártiusi láda és " 34 frt 20.

A helyben Kolozsvártt elfogyasztandó minden 10' palack ser után külön 4 frt. — fogyasztási-adó fizetendő. A fentebbi árak legkevesebb 50 palack vételnél értendőnek.

1 Palack kiviteli ászokser . . . 28 } Palackok 10 krba

1 " " mártiusi . . . 30 } számíttatnak és

1 " " dupla mártiusi 32 } visszavétetnek.

(106) (2—*)

Stein János könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

PETŐFI SÁNDOR

összes költeményeinek **harmadik képes dísz-kiadása**
a nagy költő élethű arcképével és a szöveghez tartozó 80 képpel.

— KIADÓI SZÓ. —

Hogy nemzetünk büszkesége, századunk legnagyobb költője összes költeményeinek dísz-kiadása, ne csupán a tehetségteljes asztalt ékítse, nem kiméltem semmi áldozatot, hogy e **harmadik képes díszkiadás** jogát az „**Athe-naeum**” irodalmi társulattól megszerezsem és annak füzetenkénti terjesztése által, lehetővé tegyem, hogy azt szerényebb viszonyok közt levők is, lassankint megszerezhessék.

A büszkeség érzete dagasztja minden hazafi keblét, ha meggyőződést szerez magának arról, hogy nagy költőket, mint nemzetünk párálan tulajdonát, nem csupán hazánk szűk határain belül ünneplik, hanem művei minden művelt nemzet nyelvén olvashatók és nevezetesen Németországban, a költészet és tudományok hazájában, számtalan fordításokban, közkezen forognak költeményei.

Midőn tehát **e teljes díszkiadás** füzetenkénti kibocsátását elhatároztam, irányadóul szolgált ama körülmény, hogy azt minden hazafi lassankint anélkül hogy kiadásait megérezné, megszerezze s remélem, hogy a közönség méltányolni fogja e törekvésemet.

Koszorus költőnk élethű arcképén kívül, kiadásomat a **szöveghez tartozó 80 kép, 220 kezdőbetű és 26 zárdíszíték** fogja ékíteni.

E képeket és díszítékeket kizárólag legnevezetesebb hazai művészeink készítették, u. m.

Barabás Miklós, Benczur Gyula, Böhm Pál, Greguss János, Jankó János, Keleti Gusztáv, Liczenmayer Sándor, Lotz Károly, Mészöly Géza, Rauscher Lajos, Székely Bertalan, Wagner Sándor, Weber Ferencz, Zichy Mihály.

Petőfi összes költeményeinek díszkiadása, **3—3** ivnyi, **40** kros, negyedréti, vastag, fehér velin papírra nyomott füzetekben fog megjelenni. Minden megrendelőm — **de csupán határozottan nyilvánított kívánságra** — kap két, nagy

olajnyomatu képet vászonra.

igen díszes, széles aranykeretben, úgy hogy legott a falra függeszthető még pedig:

A 10. füzethez:

BATTHYÁNY UTOLSÓ MENETE
magassága 58 cent., szélessége 68 cent.

A 25. füzethez:

A NÉPDAL

magassága 62 cent., szélessége 80 cent.

Mindkét kép eredetije saját megrendelésekre **Jankó János**, kitűnő hazai művésznök esetje alul került ki, kizárólagos tulajdonomat képezi, és csupán e díszkiadás számára sokszorosítottam, úgy, hogy semmiféle képkereskedésben nem lesznek kaphatók és csakis azok szerezhethők meg, kik e díszkiadásom füzeteit hordatják.

Az első kép czíme eléggé megmagyarázza tárgyát. Nagy vértanunk utolsó menetét képezi. A másik eredeti jelenetet ábrázol a **nép életéből**, minőt csak is **Jankó János** tösgyökere magyar esetje képes teremteni, és hogy olvasóim fogalmat szerezhessenek maguktak e képek nagyszerűségéről, a füzet boríték első lapjának belső oldalára nyomattam kicsinyítve.

Petőfi összes költeményeinek teljes díszkiadása

körülbelül 30 nagy negyedréti füzet fog adni, 3—3 ivnyi terjedelemben, vastag, fehér velin papírra, tiszta nyomással, úgy, hogy azt gyönyörű szem is elolvashatja.

Minden két hétben egy füzet jelen meg, melynek ára **40 kr.**

A **Batthyány utolsó menete** című jutalomkép **3 frt 50 kr.**, a **Népdal** pedig **4 frt.** csekély utánfizetési ár mellett szerezhethő meg.

Megjegyzendő, hogy senki se kénytelen arra, hogy mind a két képet megvegye, hanem tetszése szerint választhat magának, de csakis a fönnt kitett utánfizetés mellett.

A füzet két nélküli **Batthyány utolsó menete** **25 frt.**, a **Népdal** pedig **30 frt.**

Együttal tudatom t. megrendelőimmal, hogy e jelen kiadásához nagyszerű **bekötési-díszítéblákat**

készíttettem, finom angol vászonból, dús aranyozással, még pedig csupán **2 frtért.** E táblák az utolsó füzet megjelenésekor megrendelhetők.

Figyelmeztetés.

Mint hogy én képekkel egyáltalában nem kereskedem, hanem a fönnt nevezett jutalomképeket minden haszon nélkül adom a mű mellé, ezennel figyelmeztetek minden t. megrendelőt, ki **Batthyány utolsó menete** és a „**Népdal**” című képet a fönnt kitett utánfizetés mellett oajtja, hogy a füzet borítékára nyomott szelvényeket gondosan megőrizzze, mert a nevezett képeket csakis az illető szelvények előmutatása, vagy beküldése mellett kaphatják meg.

Minden egyes kép után csomagolási díj fejében **50 kr.** fizetendő.

Vidéki megrendelők

zárkészkedjenek a postaköltség megkímélése miatt a kívánt füzetek árát és azok bérmentesítéséért egyenkint **5 krt.** utalványnyal előre beküldeni, mely esetben az illető füzeteiket bérmentve kapják.

Petőfi költeményeinek e kiadása Erdélyben csak is Stein János

könyv- és zeneműkereskedésének bizománya Kolozsvárt.

Tudósítás.

Mintán Abissiniában (Afrika) egy nagyszerű **alpaca-ézüst ércbányát** potom áron vásároltak meg és gyárukban újabban 63 gézgépet alkalmaztak, melyek által munkadíjban sokat megtakarítottak, ennélfogva jelenleg azon kellemes helyzetben vagyunk, világhírű **alpaca-ézüstgyártmányainkat** az eddigig 32 1/2-kal olcsóbban, szebb és jobb minőségben szállíthatni. Mindenki tudja, hogy **alpaca-ézüstünk** elismerténét soha el nem veszíti, hogy még a legérősebb sav sem árt neki, miről irdában keszeskedünk.

Leszállított árak

Beült

6 darab alpaca-ézüst kávékanál . . .	1 frt 20, 1.60, 2, 2.50	85 kr, 1.15, 1.40, 1.80 kr
6 darab . . . evőkanál . . .	2 frt, 2.60, 3.40, 5, 6 frt	1.40, 1.80, 2.30, 3.40, 4 frt
1 darab . . . levestesedő-kanál, tömör	1.50, 2.40, 2.90, 4, 5 frt	1 frt 1 frt, 1.60, 2.60, 3.40 kr.
1 darab . . . tejeszedő-kanál 1 frt, 1.45, 2.30, 3.20, 4 frt		70 kr., 1 frt, 1.60, 2.10, 2.60 kr.
6 pár . . . evőeszköz, kés, villa, angol aczéll	4.50, 5.30, 6.80, 7.50, 9 ft	3.10, 3.70, 4.40, 5, 6.20 kr.
6 pár . . . éllel és alpaca-ézüst nyellel		
6 pár . . . csésze-éveszköz, kés, villa, angol	3.50, 4.80, 5.50, 6.95	2.40, 3.20, 3.80, 4.75 kr.
6 pár . . . acél éllel és alpaca-ézüst nyellel		

Ezenkívül díszes asztali gyertyatartók páronként 1 frt, 2.50, 3 — tálcák 50, 75, 80 kr, 1 frt, 1.40, — kávé vagy ládákannál 2 frt, 2.10, 3, 4 frt, — ágas gyertyatartók páronként 8.60, 10.50, 14, 20 frt, — cukorkatartók 2 frt, 2.50, 4, 5.50, 7 frt, — cukorszórók 60, 75, 90 kr, 1 frt, — ecetes és olajos üvegek 2.50, 3.80, 4.25, 6 frt, — vajdobozok á 95 kr, 1.70, 2.80, 3.25, 4 frt — és még számtalan tárgyak mind 32 százalékkal olcsóbban mint eddig.

Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan teljesíttetnek.

Blau és Kann, ércárú-gyára által
Bécs, Babenbergerstrasse 1.

SÁRGA KRISTÓF

fehérmű és vászon raktára Kolozsvárt, bel-középuteza

(kisebítő alatt.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni n. érd. vevőimmal, hogy raktáromat mely több idő óta fennáll, egész újan rendeztem és n. érd. vevőim előyére áruimat tetemesen bővítettem, s legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolán szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.

Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolán szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 80 krtól, 2 frt 60-ig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.

Férfi legujabb gallérok és kézelők 4 réti legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 15 frtig.

Valódi len fehérzsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig. (9—*)

Legujabb szerkezetű esőernyők 1 frt 60-tól 15 frtig.

Fehér és színes harisnyák, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 frt 50-ig.

Legujabb nyakkendők, kesztyűk, nadrágtartók, harisnya kötéők, órasínorok sat. legutányosabb árban.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzet vagy redős, 1 frtől, 5 frtig.

Női háló relikli 1 frtől 5 frtig, főkötők len és chiffon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Mindenféle len és pamut vászon,

fehér és színes asztalnemű,

szín-tartó

creton, oxford és madepolán

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 24 krtól 52 krig.

100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolán fehér ingszövetek 80, 1.55 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig,

Sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.

Len és chiffon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és czernák, ujjon szülőttek részére főkötők, réklík és takarók sat.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehérműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjhossza papir szeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelőségemre azonnal teljesítek, mely esetben árát és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érie fizetett összegét vissza szolgálok, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. é. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja:

Sárga Kristóf.

(439)

(30—50)

Üzlet-megszüntetés

miatt

általános kiárúsítás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő

divat-áru-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, **gazdag választékkal rendelkezik**, minden kigondolható **divat** cikkekkel, **selyem, gyapjú-, szőr-, gyapott- és vászon—kelmékkel, kész férfi- és női-fehérműekkel, szalagokkal, lábbelik, keztyűk, asztalneműk, paplan, matrátz, pipere** s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. s remélem, hogy miután az **üzletfelhagyási** szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen

jutányosokra, sőt tetemesen leszállítottakra szabtam,

a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes meglegedésre leszek képes megfelelni.

Gámentzy János,

fűtér gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárt.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvártt.